

جامعه نیکوکاری ابرار

وابسته به اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران

در این شماره می خوانید:

3 ابرار و ابراریان در کلام وحی

مصاحبه

4 گفتگو با دکتر نهاوندیان، هیات رئیسه ابرار

7 گفتگو با خاموشی، رئیس سابق اتاق ایران

9 گفتگو با میر محمد صادقی، عضو هیات امنای ابرار

گزارش

12 بیمارستان بزرگانان، بیمارستانی که با نام بزرگانان گره خورده است

ابرار و ابراریان در کلام وحی

و تحقّق آن چنین است که آدمی کار خود را نیکو کند و کار نیک را برای نیک بودن آن یا از این رو که خیر دیگران در آن است، انجام دهد. در این راه، بر تلخی مخالفت با نفس، صبور و سبب نزدیکی و تقرب به درگاه عبودیت باشد و این افراد به تفسیر آیه 193 آل عمران جزء انبیا و اولیا الهی شمرده می شوند.

خداوند به ابراریان چنین بشارت می دهد:

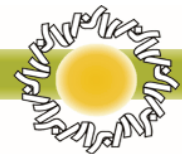
إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ : « به درستی که نیکوکاران در بهشت پرنعمتند.» آنان هم از نعمت‌های مادّی و هم از نعمت‌های معنوی برخوردارند. و یا در جای دیگر می گوید : " الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِلْأَبْرَارِ " کسانی که پروای پروردگارشان را پیشه ساخته‌اند، باغ‌هایی خواهند داشت که از زیر درختان آنها، نهرها روان است. که در آنجا جاودانه بمانند. این پذیرایی است از جانب خداوند سبحان. از این روست **جمعی از خیرین اتاق بازرگانی** گرد هم آمدند تا عشق به خداوند، رحمت و رأفتی که در خداوند است را ملکه عمل خویش قرار داده و با مهربانی، لطافت و بخشندگی به انسان‌های دیگر نظر کنند و همه بندگان او را با دیده مهر بنگرند.

هرچقدر نقاشی زبر دست باشی، نقشی که می زنی، روح زندگی ندارد. هرچقدر موسیقیدانی حاذق باشی، هارمونی زیبای طبیعت را نمی توانی بنوازی. هرچقدر دانشمندی والا مقام باشی، خارج از سلطنت سبحانش هیچ چیز را نمی توانی به وجود آوری. هرچقدر اندیشمند خوش ذوق و خوش فکر باشی ، هرگز نمی توانی اندیشه ای بکر و تفکری مجرد از حیطه حضورش بیابی. پس غره به چیستی ؟ بر کدام هنر و دانش خود تکیه بر غرور زده ای ؟ می خواهی نقش هایت زنده و هارمونی‌ات روح نواز باشد ؟ پس ریسمان عبودیت در دست گیر و از روح الهی الهام پذیر تا مسیحا دم و علی سخن شوی. به جمع **ابرار** ببیند که در راه "او" گام برداری و شاهد رستگاری را در آغوش بگیری.

واژه ابرار واژه‌ای است به معنای تلاش در کار نیک و ابراریان کسانی اند که نیکوکاری با جان آنان آمیخته شده است.

مفهوم **ابرار** در فرهنگ قرآن، عام‌ترین مفهوم در زمینه افعال اخلاقی و به ویژه «افعال اختیاری» است. از اوصاف ابراریان در قرآن این است که در بر دارنده مراتب سه گانه اعتقاد، اخلاق و عمل است. احسان،

ابرار، همکار و مشاور فعالان اقتصادی در امور خیر

مورد نیاز واقعی جامعه سامان دهد.

جامعه نیکوکاری ابرار، بازویی توانمند در زمینه خدمات اجتماعی

دکتر نهاوندیان در ادامه گفت: در بین فعالان اقتصادی کارهای خیر و موسسات خیریه فراوان است، اما خلأی وجود داشت و آن هماهنگی و ارتباط بین نهادهای خیریه و همچنین اولویت گذاری در مورد مصارف خیر است. که گاهی به علت اطلاع رسانی ناقص بعضی از زمینه های مصرف مورد غفلت قرار می گیرد و به اولویت های پایین تر پرداخته می شود. ما در ارتباط با ایرانیان خارج از کشور و فعالیت های نیکوکاری و اجتماعی که در داخل کشور داریم، نیازمند یک نهاد ارتباط دهنده هستیم. جامعه نیکوکاری ابرار به عنوان بازویی توانمند در زمینه خدمات اجتماعی می تواند در کنار اتاق به ایفای نقش بپردازد.

جامعه نیکوکاری ابرار، شکلی از مدیریت شبکه ای را در فعالیت های خیر اندیشانه دنبال می کند

به زعم نهاوندیان، نکته بسیار مهم در ماموریت ابرار این است که به هیچ وجه نمی خواهد موازی با نهادهای خیریه موجود کار کند، بلکه در واقع تسهیل کننده، تامین کننده و ارجاع دهنده به موسسات خیریه موجود خواهد بود؛ در واقع شکلی از مدیریت شبکه ای را در فعالیت های خیر اندیشانه دنبال می کند و و مشوق تاسیس نهاد های خیریه جدید است. همچنین ابرار آمادگی دارد تا در زمینه تاسیس سازمان های خیریه به فعالان اقتصادی علاقمند مشاوره دهد.

اولویت های جامعه نیکوکاری ابرار

رییس هیات مدیره جامعه نیکوکاری ابرار حوزه فعالیت و اولویت گذاری این نهاد را توجه ویژه به فعالیت های بلند مدت دانست و گفت: در امور خیریه به آن دسته فعالیت هایی که سرمایه گذاری انسانی و اجتماعی محسوب می شود مانند فعالیت های آموزشی، سرمایه گذاری های انسانی در نیرو های مستعد، ایجاد توانمندی کار آفرینی در افراد و خانواده های مستعد - ولی کم درآمد- که بتواند به ایجاد مشاغل کمک کند و ثمرات بلند مدت از آن حاصل گردد، از جمله زمینه هایی است که مورد توجه این نهاد خیر است.

هر روز از کنار آدم‌هایی عبور می کنیم که غبار فقر، سیمای آن‌ها را پوشانده است. فقر درد بزرگی است؛ کمر آدمی را خم می کند و آبروی انسان را به حراج می گذارد. خدا می داند در دل نیازمندان جامعه چه می گذرد!

فعالان اقتصادی از گذشته های دور تاکنون در کارهای خیر پیشقدم بوده اند و در این دوران نیز اتاق بازرگانی با تاسیس جامعه نیکوکاری ابرار در صدد است با ساماندهی فعالیت های نیکوکارانه خیرین اتاق بازرگانی، بخشی از نیازهای جامعه را پاسخ گفته و به مسئولیت اجتماعی خود عمل نماید.

در همین ارتباط **دکتر نهاوندیان**، رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و **رئیس هیات مدیره ابرار** در گفت و گو با خبرنگار جامعه نیکوکاری ابرار به تشریح برنامه و اهداف جامعه نیکوکاری ابرار پرداخته است.

ارتقاء سطح زندگی همه آحاد جامعه در کنار رشد بنگاه های اقتصادی

دکتر نهاوندیان **در ابتدا هدف از ایجاد جامعه نیکوکاری ابرار** را در اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، خدمت اجتماعی و ارتقاء سطح زندگی همه آحاد جامعه در کنار رشد بنگاه های اقتصادی در حوزه تولید و تجارت بیان کرد و یادآور شد: که جامعه نیکوکاری ابرار در نظر دارد این وظیفه اجتماعی را به شکل سازمان یافته، هدایت و از ظرفیت های موجود برای پرداختن به نیازهای اجتماعی جامعه استفاده کند.

جامعه نیکوکاری ابرار در کنار اتاق بازرگانی صنایع و معادن ایران تاسیس شد تا منابع مالی و خدمات اجتماعی اعضای اتاق را همسو کرده و به سمت کارهای خیر و افزایش سرمایه گذاری اجتماعی و

ابرار ؛ هماهنگ کننده کارهای خیر فعالان اقتصادی در جهت نیازهای جامعه

جامعه نیکوکاری ابرار با نیازسنجی اجتماعی، مطالعه علمی و همچنین بررسی کامل امکانات و استعدادها، اعضا، هماهنگ کننده کارهای خیر فعالان اقتصادی و موسسات خیریه انتفاعی در راستای نیازهای جامعه است. به گفته این مقام، در حال حاضر یک گروه تحلیل گر در جامعه نیکوکاری ابرار وجود دارد و مشاوران، ما را در تدوین استراتژی، برنامه و دستور کار جامعه نیکوکاری ابرار برای تولید بهترین الگوی یاری می کنند. اولین مرحله گزارش در جلسه 23 بهمن سال جاری به هیئت مدیره ابرار ارائه شد، نقشه راه برای آینده نتایج حاصل از این گزارش و نظرات پیرامون آن می باشد.

نقش مسئولیت اجتماعی شرکت ها و فعالان اقتصادی در تعالی جامعه

وی گفت: در دو دهه ی اخیر توجه به مسئولیت اجتماعی شرکت ها در دنیا بسیار افزایش پیدا کرده است. شرکت ها به این خود آگاهی رسیده اند که با توجه به جهانی شدن بازار، حراست از معرفیت برندشان علاوه بر مقبولیت در کیفیت و قیمت، نیاز به مقبولیت های ارزشی و اخلاقی دارد. یعنی یک شرکت در صورتی که در ذهنیات جامعه ی مصرف کنندگانش حسن شهرت در امور اخلاقی و خدمات اجتماعی داشته باشد به بازار بهتری دست پیدا می کند و نیار به هزینه های بالای تبلیغات و بازاریابی ندارد؛ برعکس شرکتی که معروف به تخریب محیط زیست، بی توجهی به حقوق کارگران و عدم مشارکت در امور خیریه شناخته شود، این سوء شهرت برای او هزینه های فراوانی دارد. به عبارت دیگر، توجه به مسئولیت اجتماعی می تواند از بسیاری از هزینه های دیگر در حوزه روابط عمومی، مدیریت منابع انسانی، بازاریابی و از این قبیل صرفه جویی کند. علاوه بر این بحث، تامین سطح زندگی متعادل و رفاه اجتماعی فایده ی اقتصادی کلان ایجاد می کند. به همین جهت، شرکت ها به طور فزاینده ای به این مقوله می پردازد و هزینه های قابل توجهی را به این امر اختصاص داده اند.

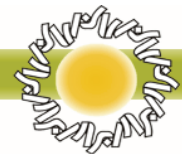
طبعاً در کشور هایی که فرهنگ غنی تر اخلاقی و جهت گیری های ارزشی توانا تری دارند توقع بیشتری در توجه به نقش مسئولیت اجتماعی می رود. در فرهنگ اسلامی و در پیشینه غنی ایران از سوی کسانی که که توانایی های اقتصادی داشتند این موضوع مورد توجه و توصیه بوده است، و ما باید این سرمایه های فرهنگی را بازسازی کنیم. حال که بازیگران صحنه اقتصاد تنها اشخاص

حقیقی نیستند که با تکیه بر عاطفه، احساسات و ارزش های آن، امور خیریه را دنبال کنند، سهم شخصیت های حقوقی و شرکت ها روز به روز افزایش پیدا می کند. لازم است ما در ساختار شرکت ها وجدان اجتماعی را تعبیه کنیم و با یک دیدگاه بلند مدت، مسئولیت اجتماعی شرکت ها نسبت به خدمات اجتماعی را در برنامه ریزی، ساختار و در بودجه گذاری مورد توجه جدی و عملیاتی قرار دهیم.

وی در ادامه تاکید کرد: در شکل سازمانی کارهای خیریه باید در اهداف، مأموریت ها، برنامه و ساختار شرکت ها به صورت جزء لاینفک کار اقتصادی درآید، در آن صورت جامعه نظر مثبت به رشد شرکت ها پیدا می کند، چون می بیند با رشد درآمد، خدمات اجتماعی در شرکت ها گسترش و کارهای خیر بیشتری صورت می گیرد و فایده بسیار بزرگ این اقدام، اصلاح تصویر نادرست و منفی که در بعضی از بخش های جامعه نسبت به متمکنین و سرمایه گذاران وجود دارد می باشد، و به آن ها به عنوان خادمی که شبانه روز در تلاش برای تولید درآمد و اختصاص سهم شایسته ای از آن به خدمات اجتماعی و تولید اشتغال بکنند خواهد شد.

کار خیر در خفا یا آشکار؟

به اعتقاد نهان‌اندیشان: نگاه قرآنی در انجام کار خیر، بهترین نگاه می باشد که هم توصیه ای به احسان آشکار و هم توصیه به احسان پنهان دارد. اما در هر دو مسئله خلوص نیت مهم است. اگر در نیت، هدف والا و عالی در نظر باشد و با خدا معامله شود، گاهی ایجاب می کند که کار را پنهان انجام داد تا عزت و کرامت انسانی فرد و خانواده کمک گیرنده حفظ شود و گاهی اوقات از باب تشویق دیگران برای ایجاد یک هنجار اجتماعی فضیلت جو اجازه می دهد کار خیر شما دیده شود؛ نه از باب اینکه برای خودتان منزلت اجتماعی کسب کنید، بلکه از آن جهت که این کار مقبولیت و مطلوبیت اجتماعی پیدا کند و در جامعه که مسابقه فضیلت راه بیفتد، که اگر کسی محروم ماند از این مسابقه احساس، کمبود و عقب ماندگی به او دست دهد. لذا باید مراقب بود در نیت عدم خلوص داخل نشود، ولی به اقتضای اجتماعی در باب اثر هم افزایی اجتماعی، گاهی مشهود شدن کار خیر خدشه ای به خلوص نیت وارد نمی کند.

اعضای اتاق نقطه قوت جامعه نیکوکاری ابرار هستند

اعضای اتاق، نقطه قوت جامعه نیکوکاری ابرار

از منظر رییس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، قوت جامعه نیکو کاری ابرار به قوت اعضا بستگی دارد. هرچه فرهنگ مسئولیت اجتماعی را در جامعه اقتصادی رشد بدهیم جامعه نیکوکاری ابرار به توفیقات بیشتری دست پیدا می کند. هم در حوزه فرهنگ گستری و هم در حوزه سازماندهی و تعیین اولویت ها باید کار کرد. خوشبختانه در هر دو زمینه کارهایی آغاز شده است و مشارکت بیشتر اتاق ها در این رابطه قابل توصیه است. در ساختاری که برای جامعه نیکوکاری ابرار دیده شده ایجاد شعب جامعه ابرار در استان ها در کنار اتاق های شهرستان ها پیش بینی شده است. امیدواریم با این توسعه سازمانی حوزه عمل و اثر جامعه افزایش پیدا کند. دکتر نهایندیان در آخر جامعه نیکوکاری ابرار را آغاز خوبی دانست و تاکید کرد: باید بر قدرت و سرعت آن افزوده شود و توفیق همه کسانی را که این زمینه خدمت برایشان فراهم شده است از خداوند آرزو کرد.

در کار خیر همیشه باید به فکر رشد بود

در کار خیر همیشه باید به فکر رشد بود، و هیچ وقت نباید در اعتلای روحی و انجام وظیفه به وضع موجود بسنده کرد، چون در آن حالت توقف حاصل می آید؛ این عبارات نکته است که نهایندیان بر آن تاکید می کند. همچنان که در رشد اقتصادی نباید متوقف بشویم در رشد خدمات اجتماعی هم نباید به وضع موجود بسنده کرد. در بعد فردی باید مرتباً نگاه بلند مدت فکری و ارتقاء هدف زندگی مورد تاکید قرار گیرد. در واقع رشد و بلوغ تفکر انسانی، فرد را به سمت از خود گذشتگی و برای هدفی والای خدایی ارتقاء می دهد. اما فراتر از آن نیت شخصی می باشد که بسیار اصیل و موتور محرک کار خیر است.

فعالتهای صورت گرفته در جامعه نیکوکاری ابرار

نهایندیان به در خصوص فعالتهای صورت گرفته در جامعه نیکوکاری ابرار بیان داشت: مدت زیادی از تاسیس جامعه نیکوکاری ابرار نمی گذرد، مقداری از زمان صرف تدوین و تبیین اندیشه و گذراندن مراحل حقوقی و ساختاری این تاسیس شده است، ولی به اقتضای موارد خاصی که پیش آمده، بعضی از پروژه ها در دستور کار قرار گرفت. در رابطه با سیل پاکستان اقدام فوری و مفید از سوی جامعه نیکو کاری ابرار صورت گرفت و محموله کمک هایی بلافاصله ارسال شد و محموله دوم هم در راه است. همچنین در رابطه با تاسیس مساجد در مناطق مسکونی فاقد مرکز عبادی، ستاد هزار مسجد تشکیل شد که طراحی و برنامه ریزی آن انجام شده است. وظیفه این ستاد مکان یابی، نقشه و ارجاع خیرین مسجد ساز به موارد نیاز بود که مقدمات برای این کار فراهم شده و بانیان نخستین را به این سمت هدایت کرده است و امیدواریم با تهیه مقدمات اولیه، سرعت بیشتری پیدا کند.

بیمارستان بازرگانان که بعد از انقلاب اتاق آن را از وزارت بهداشتی تحویل گرفت و به هزینه خیرین اتاق، بازسازی کرده و برای استفاده بهینه به کمیته امداد واگذار نمود.

در همین ارتباط، خاموشی چنین ادامه می دهد: "مقام معظم رهبری که در آن سال ها، در مقام ریاست جمهوری انجام وظیفه می کردند، اظهار تمایل کردند که مدرسه سازان خیر به ساخت مدارس اقدام کنند و در همان زمان به همت خیرین بین 100 الی 150 مدرسه ساخته شد. این زمینه را اتاق بازرگانی فراهم کرد. ضمناً در همان دوره، مدارس زیادی برای ایتم احداث گردید."

در زمان جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، اتاق به سازماندهی و بسیج تجار، بازرگانان، اصناف و کارخانه دارها برای پشتیبانی از جبهه ها پرداخت و به همت عالی بخش خصوصی کشور، چند قرارگاه پشتیبانی در جبهه ها ساخته شد. خاموشی گفت: «برای این کار آیت الله غیوری که نماینده مقام معظم رهبری بودند با ما در اتاق همکاری می کردند.»

وی گفته وی، اتاق، سناد تهیه تجهیزیه را پایه گذاری کرد که تا الان نیز به کار خود ادامه می دهد. خاموشی ادامه می دهد: "اتاق شدیداً در شکوفایی صندوق های قرض الحسنه نقش داشت، که در قبل از انقلاب مرحوم اخوی بنده و حاج آقای فلسفی پایه گذار آن بودند و در بعد از انقلاب با تاسیس سازمان اقتصاد اسلامی، که پایه گذاران این سازمان اکثراً از فعالان اتاق بودند و در سایه تلاش و کار آنان صندوق های قرضه الحسنه به اوج شکوفایی خود رسیدند." همچنین ایجاد مدارس طلاب تهران و تعدادی از شهرهای دیگر، به همکاری خیرین اتاق و بخش خصوصی کشور انجام شد و هنر در آن دوره در بسیج تجار و بازرگان برای انجام این امور خیریه بود.

از کمک های خارجی خیرین اتاق به خارج از کشور، کمک به مردم آفریقا و کشورهای مسلمان آن و پایه گذاری برخی مدارس در آنها و کمک های مالی ماهیانه و سالیانه به مردم این کشورها بوده است.

رئیس سابق اتاق درباره نحوه جمع آوری کمک ها چنین گفت: "ما در سمینارهایی که در استان های مختلف برگزار می کردیم، به جمع آوری کمک های مالی نیز می پرداختیم و این بودجه ها مصارف خیریه داشت و کمک های قابل توجهی جمع می شد که اجر آنان با خدا می باشد."

سنت انفاق را

در بین

فعالان اقتصادی

ترویج کنیم

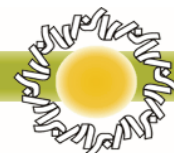
در دیدار خبرنگار جامعه نیکوکاری ابرار با آقای مهندس علینقی خاموشی، رئیس سابق اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، وی تعالی جامعه ابرار را در ترویج امر انفاق در بین فعالان اقتصادی دانست و گفت: ترویج انفاق منجر به مشارکت بیشتر این قشر در امور خیریه می شود.

چهره اش نشان می داد که از سال های دور و دراز، کوله باری از تجربه را به دوش می کشد. ذهنش مملو از خاطرات تلخ و شیرینی بود که از روزهای آغازین انقلاب تا همین چند سال پیش از اتاق بازرگانی داشته است، مهندس علینقی خاموشی، از روزهای آغازین انقلاب و بعد از سقوط بختیار به همراه زنده یاران عالیینسب، احمدی، و حاج طرخانی و آقایان علاء الدین میرمحمد صادقی، اسدالله عسگراولادی و پورشهامی در هیأت منتخب امام(ره) به اتاق بازرگانی رفت. او چندماه بعد به ریاست بنیاد مستضعفان انتخاب شد. مدتی نیز در سمت دبیرکل اتاق بازرگانی فعالیت کرد. وی در سال 1362 در اولین انتخاباتی که در اتاق صورت گرفت به سمت ریاست اتاق انتخاب شد و تا خرداد 1386 این سمت را برعهده داشت.

او نیز همانند بسیاری از فعالان اقتصادی، علاوه بر فعالیت حرفه ای، در امور خیر نیز فعالیت می کند. از آنجا که وی مدت های مدید رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران بود، تجربیات گرانبهایی را می تواند از فعالیت های اتاق در امور خیریه و گسترش امور خیریه انتقال دهد.

پایه گذار و مشوق خیرین در انجام کارهای خیر، اتاق بازرگانی بود. از همان روزهای اول انقلاب، همه حول یک محور قدم برمی داشتند و به یاری خیرین کارهای زیادی انجام شد.

هیات امنای جزامیان، هیات امنای مسلولین، هیات امنای ایجاد بیمارستان های مختلف از جمله

به اعتقاد خاموشی، کسی که برای خدا کار می کند، نمی خواهد نامی از او برده شود، در همین ارتباط او بر احکامی اشاره می کند که بر خفا کاری در کار خیر تاکید دارند

وی خاطر نشان کرد: "فعالیت های خیرین و تجار اتاق تا جایی پیشرفت کرد که هرساله در ماه مبارک رمضان، هر 30 شب، هرشب برای یک امر خیریه جلسه ای داشتیم و بعد از دادن افطار، اقدام به جمع آوری کمک های مالی می کردیم و هنوز هم این نهضت ادامه دارد، و این کارها جزء وظایفی بود که برای رضای خدا انجام می دادیم."

بودجه اتاق یک درآمد عام المنفعه بوده و مصارف آن در قانون به وضوح تعیین شده است. تمام کارهای خیری که در آن سال ها انجام می شد، به همت و هزینه تجار، بازرگانان و خیرین اتاق بود.

به اعتقاد خاموشی، کسی که برای خدا کار می کند، نمی خواهد نامی از او برده شود. در همین ارتباط او بر احکامی اشاره می کند که بر خفا کاری در کار خیر تاکید دارند.

وی تعالی جامعه ابرار را در ترویج امر انفاق در بین فعالان اقتصادی دانست و گفت: ترویج انفاق منجر به مشارکت بیشتر این قشر در امور خیریه می شود.

خبرنگار: شهرزاد شهابی

دامنه فشارهای اجتماعی به نیروهای فعال مبارز انقلابی، در راه اندازی صندوق های قرض الحسنه برای کمک به خانواده های نیازمند و زندانیان سیاسی فعال بود. در راه اندازی «صندوق ذخیره جاوید» درمسجد لرزاده نیز نقش به سزایی داشت. پس از راه اندازی صندوق جاوید، موجی تازه از راه اندازی صندوق های قرض الحسنه آغاز شد. از آنجا که بازاریان قصد داشتند یک نهاد مالی قوی برای حمایت از جنبش های انقلابی سامان دهند، صندوق های قرض الحسنه را به عنوان پایگاه مالی جنبش اسلامی برگزیدند. نهضت راه اندازی صندوق های قرض الحسنه از سوی نیکوکاران بازار همچنان پیگیری می شد تا هنگامی که نهضت اسلامی به پیروزی رسید.

وی در روزهای آغازین انقلاب اسلامی در هیات منتخب امام به اتاق بازرگانی رفته و تا کنون در سمت نائب رئیس اتاق مشغول خدمت صادقانه است. در طول چند دهه گذشته نیز علاوه بر فعالیت در هیات نمایندگان و هیات رئیسه اتاق، بنیانگذار چندین اتاق مشترک، شورای مشترک و تشکل های صنعتی و معدنی در کشور بوده و مدیریت برخی از آنها را نیز بنا به درخواست فعالان اقتصادی و اعضای آنها بر عهده داشته است.

میرمحمدصادقی همچنین بنیانگذار سازمان اقتصاد اسلامی، صدها موسسه خیریه و عام المنفعه در زمینه های دینی، مذهبی، علمی، آموزشی، بهداشتی، درمانی، امدادی و حمایتی است. می توان از موسساتی مانند ستاد دیه به عنوان نمونه یاد کرد. اقدامات خیر و عام المنفعه وی زبانزد خاص و عام است و نام میرمحمدصادقی همیشه به عنوان یکی از خیرین بزرگ کشور و به عنوان یکی از پیشکسوتان در این زمینه برده می شود.

مصاحبه با علاء میرمحمد صادقی، همواره خواندنی و آموزنده است.

از همین روست که خیرنگار جامعه نیکوکاری ابرار برای استفاده از تجربیات گرانبهایش به سراغش رفته است.

فعالیت های عام النفعه بخش خصوصی کشور، قبل از انقلاب

میرمحمد صادقی از گذشته های دور می گوید، از زمان هایی که هر چند زندگی به آسانی این روزها نبود ولی بازهم در آن دوران کمک بخش خصوصی کشور به مردم سبب می شد باری از روی دوش مردم نیازمند برداشته شود.

گسترش

امور خیریه

با

ترویج

اخلاق اسلامی

چهره ای گرم و صمیمی و نگاهی گیرا دارد، گذشت سالیان دور و دراز را می شود در چهره اش احساس کرد اما جنب و جوشش کم نشده است. در مورد علاء الدین میرمحمدصادقی گفته اند که اقتصاد را با کارخیز پیوند زده است. وقتی از خاطرات گذشته می گوید می توان در چشمانش برق شادی را دید. انگار با مرور خاطراتش، در آن سال ها غوطه ور می شود و شادی وجودش را پر می کند. چه لذتی دارد پای صحبت هایش بنشیننی و به زمانهایی سفر کنی که همه چیز رنگ و بویی دیگر داشته است.

علاء الدین میرمحمدصادقی، متولد اصفهان و از خانواده ای مذهبی است. از ابتدایی ترین روزهای نوجوانی راهی بازار کسب و کار شده تا خانواده اش را در خرج زندگی یاری نماید و اولین کار خود را در بازار اصفهان تجربه کند. گرایشات مذهبی او را به عضویت انجمن تبلیغات اسلامی در آورد، و از همین دوران فعالیت های اجتماعی او آغاز شد.

او بعد از مدتی برای کسب موقعیت های جدید راهی تهران شد. حجره ای در بازار تهران گرفت و فعالیت های اقتصادی خود را همراه با امور خیریه که بخش جدایی ناپذیر زندگی اش شد، آغاز کرد. وی از حامیان مالی مدرسه علوی بود. از آنجا که در راه اندازی مدرسه رفاه بیشترین میزان مشارکت را داشت، در تیم موسسان این مدرسه قرار گرفت.

میر محمد صادقی، نهضت مدرسه سازی را به همراه دوستان خود دنبال کرد و مدارس تازه ای را یکی پس از دیگری تاسیس نمود که از مهمترین آنها مدرسه نیکان، احسان، نرگس و گروهی دیگر از مدارس بود که بعدها به زیرمجموعه تعلیمات اسلامی اضافه شد. در همین دوره موسسه ایجاد مدارس را هم بنیان گذاشت و به ساخت مدارس اسلامی همت گمارد و مجموعاً 100 مدرسه بدین منوال ساخته و در اختیار آموزش و پرورش قرار داد. وی در طی سال های دهه 50 همزمان با افزایش

احداث آب انبارها و پل ها توسط تجار

صادقی گفت: در زمان های قدیم، هنگامی که که مردم به مسافرت های بین شهری می رفتند، امکان دسترسی به آب موجود نبود و شرایط سختی برای مسافران وجود داشت. در آن زمان به دست تاجران خیر در بین راه ها آب انبارهایی ساخته می شد و برای استفاده مسافران در اختیار آنان قرار گرفت. همچنین در بعضی از رودخانه ها که تابستان ها خشک و بی آب و زمستان ها پرآب بودند و مردم برای عبور از آنها متحمل مشکلات و خطرات فراوانی می شدند، خیرین پل های زیادی برای عبور از رودخانه ها به صورت نذر یا براساس عرق دینی و احساس مسئولیت خود درقبال جامعه احداث می کردند.

نقش چشمگیر تجار در لوله کشی محله های فقیرنشین

در تهران قدیم آب لوله کشی وجود نداشت و مردم از آب انبارها برای آشامیدن و مصارف روزانه استفاده می کردند. بعضی منازل حتی این آب انبارها را هم نداشتند و با بشکه، آب را نگهداری می کردند. در آن زمان نیز تجار و بازرگانان همیشه سعی در کمک به مردم را داشتند. هنگامی نیز که آب لوله کشی به تهران آمد، بسیاری از مردم توان مالی کافی برای استفاده از آب لوله کشی را نداشتند. در این زمان نیز بخش خصوصی کشور مانند همیشه به کمک مردم نیازمند آمد و در مناطق جنوب تهران هزینه لوله کشی کوچه یا محله ای را بنا بر وسع خود قبول کرد. خیلی از محله ها در تهران با هزینه بازرگانان خیر لوله کشی شد و مردم از نعمت آب لوله کشی برخوردار شدند.

میر محمد صادقی در باره تجار خیری که قبل از انقلاب در اتاق فعال بودند، گفت: «تعدادی از خیرین در قبل از انقلاب عضو اتاق بازرگانی بودند. ولی اکثریت در خود بازار بوده و در کارهای دولتی یا سازمانی دخالت نمی کردند.» اما تعدادی از خیرین قبل از انقلاب که از فعالان اتاق بازرگانی بودند، کارهای خیر فراوانی انجام دادند، از جمله حاج آقامیرزا عبدالله توسلی، که خانه های زیادی برای افراد بی خانمان ساخت و به آنها داد. در آن زمان وی بیش از 100 خانه ساخت و به صورت بلا عوض در اختیار افراد بی بضاعت قرارداد.

سازماندهی فعالیت های خیریه تجار در قبل از انقلاب

به گفته وی، برخی از فعالیت های خیریه قبل از انقلاب، به سازماندهی مساجد و مراکز دینی مربوط می شد. تعدادی از فعالان اقتصادی که در اتاق بازرگانی بودند، بر اساس آموزه های دینی خود، در این راه همراهی می کردند.

میر محمد صادقی گفت: «قبل از انقلاب محیط بازار به گونه ای بود که یکی از کارهای روزمره تجار کار خیر بود، کما این که فقرایی که در هر شهر وجود

داشتند برای گرفتن کمک همیشه به بازار، تجار و بخش خصوصی کشور مراجعه می کردند. در بازار تهران، روزهای 5 شنبه هزاران فقیر به بازار می آمده و تجار نیز آماده بودند؛ هرکس به فراخور حال خود امکاناتی برای این قشر نیازمند فراهم می کرد.»

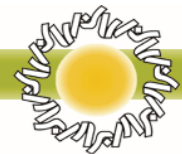
تجار علاوه بر این که ایتم و خانواده های بی سرپرست را تحت پوشش خود قرار داده و مایحتاج این افراد را تامین می کردند در ساخت مدارس- از جمله مدارس دینی- که مطابق برنامه دولت بود نیز شرکت داشتند. 95 درصد مدارس دینی را همین تجار و بخش خصوصی کشور ساختند. آقایان عالی نسب، کرد احمدی و نوید از خیرین فعال در قبل از انقلاب بودند.

وی در ادامه یادآور شد: «تجار و بازاریان قدیم افراد متدین و مسلمانی بودند که دائماً با مسائل دینی و روایات سروکار داشتند. گرایشات مذهبی نقش بسیار مهمی در امور خیریه داشت. افراد صبح ها قبل از شروع به کار به مسجد می رفتند و در محافل و مجالس مذهبی شرکت می کردند. مسائل مذهبی واحادیث در این محافل نقل می شد. ثواب و بازتاب کار خیر و انفاق برای مردم بازگو می شد. افراد متوجه بودند که فعالیت های خیر چه تاثیری در زندگی دنیوی و اخروی آنان خواهد داشت. از همین رو همیشه تجار سعی داشتند در انجام کار خیر بر هم پیشی بگیرند.»

صادقی گفت: باید تدابیری اتخاذ شود که اخلاق اسلامی و اخلاق کسب و کار به جامعه تجار و صنعتگران برگردد. البته امروزه نیز بخش خصوصی کشور کارهای خیر زیادی انجام می دهد. ولی در حدی نیست که نیاز جامعه امروزی را برآورده کند. باید با ترویج اخلاق اسلامی، سعی در افزایش امور خیریه داشت.

فعالیت های عام النفعه و خیریه بعد از انقلاب اسلامی

نایب رئیس اتاق بازرگانی اظهار داشت: «در ابتدای انقلاب پیروزی ستادی در اتاق بازرگانی ایجاد کردیم به نام ستاد جنگ، که برای کمک و پشتیبانی از جبهه و جنگ تشکیل شده بود. مرحوم حاج آقای طرخانی، آقای زمردیان و عده ای دیگر مسئول این ستاد شدند. ما تدارکات قسمت هایی از جبهه ها را از اتاق سازماندهی می کردیم و با جبهه ها ارتباط داشتیم. بر اساس نیازهای جبهه آذوقه تهیه می کردیم و می فرستادیم. هیات رئیسه اتاق و گاهی اوقات هیات نمایندگان، مکرراً برای تشویق به جبهه ها می رفتند و همراه خود کالای مورد نیاز را می بردند و توزیع می کردند. ستاد جنگ منظمآ با جبهه

ستاد دیه در اتاق بازرگانی پایه گذاری شد

تعالی جامعه نیکوکاری ابرار در کمک به مردم نهفته است

میرمحمد صادقی توصیه می کند، جامعه نیکوکاری ابرار باید به دور از تظاهر، به خاطر خداوند هدفش را کمک به مردم قرار دهد. جامعه نیکوکاری ابرار باید تلاش کند مشکلات مردم را برطرف کند.

وی اظهار داشت: خیلی از نقاط ایران هنوز هم مردم مدرسه ندارند، و یا دانش آموزان به صورت سه شیفته و چهار شیفته درس می خوانند. در روستاهای دور افتاده-به عنوان مثال در تربت جام- ما مدرسه کثیف و مخروبه ای دیدیم که اصلا مناسب درس خواندن نبود. روزها مدرسه و شب ها محل نگهداری حیوانات بود. در حال حاضر نیز خیلی جاها در ایران وجود دارد که هنوز مسجد ندارند و هزاران نیاز دیگر که جامعه امروز با آن دست و پنجه نرم می کند. امید است با اتحاد و کمک بخش خصوصی کشور، خیرین و فعالان این مشکلات در جامعه برطرف کرد.

با جبهه ها در ارتباط بود و روزهای سه شنبه، جلساتی در اتاق بازرگانی تشکیل می شد. عده ای از خیرین و علاقه مندان کمک به مردم در این جلسات حضور پیدا می کردند و هر روز یک مسئله از گرفتاری های جامعه مطرح می شد. اگر نیاز بود جلسه می گذاشتند. و عده ای از تجار را دعوت می کردند واز آنها استمداد می طلبیدند و خیرین کمک های شایان توجهی می کردند که اجرشان با خدا باشد .

وی متذکر شد: "ستادهای دیگری نیز در اتاق تشکیل شده بود مانند ستاد حوادث و بلایای طبیعی که خاطره ای از آن در ذهنم است. یک بار آقای خاموشی ، رسولی، غیوری و من به داراب رفتیم که در آنجا سیل آمده بود. سیل خانمان براندازی بود و ما برای رفتن به روستاها از هلوپتری که استفاده می کردیم خراب شد و مجبور به ماندن در یکی از روستاها شده و توانستیم از راه زمینی خود را به فیروز آباد برسانیم و بالاخره برگشتیم. "

صادقی گفت: اتاق بازرگانی دائما در کارهای خیر ورسیدگی به مسایل اجتماعی فعال بود وگاهی جلساتی تشکیل می شد و شخصیت ها می آمدند. در باب مشکلات مردم بحث می کردند و برای حل آن کمک جمع آوری می کردیم. دراتاق بازرگانی پایه احداث مدارس گذاشته شد و شروع به مدرسه سازی کردیم. تعداد زیادی مدرسه به همت خیرین اتاق و تجار ساخته شد و به دولت واگذار شد.

پایه گذاری ستاد دیه کشور در اتاق بازرگانی

او چنین ادامه می دهد: "ستاد دیه کشور نیز در اتاق بازرگانی پایه گذاری شد، افراد دیگری نیز در این امر مشارکت داشتند و اکنون این ستاد توسعه پیدا کرده است ولی شمع این ستاد روشن شد. این ستاد در سال گذشته بیش از 30 هزار زندانی بدهکار دیه را آزاد کرد.

بیمارستان بازرگانان، بیمارستانی که بانام بازرگانان گره خورده است

که نشستن غبار فقر روی صورت‌هایشان، آن‌ها را در جوانی پیر می‌کند.

داستان احداث بیمارستان بازرگانان از این جا شروع می‌شود

بانو نصرت الملوک کاشانچی در سال 1293 شمسی به دنیا آمد. پدرش علینقی کاشانچی تاجر معروف و از ثروتمندان طراز اول زمان خود بود. در سن 18 سالگی جزء اولین زنانی بود که وارد دانشکده پزشکی تهران و سپس عازم اروپا شد. تا جنگ جهانی دوم در برلین به تحصیل و تحقیق ادامه داد. سپس به پاریس رفت و تحصیلات تخصصی را در رشته مامایی تکمیل کرد و به ایران بازگشت.

وی ضمن کار در رشته پزشکی زنان دکترا گرفت. بانو کاشانچی در جنوب شهر تهران در یکی از ساختمانهای پدرش پلی‌کلینیکی تخصصی زنان و مامایی تأسیس کرد که به طور رایگان در خدمت زنان محروم بود و به ارشاد زنان ستم کشیده نیز می‌پرداخت.

او هرچه بیشتر به زنان محلات جنوبی تهران کمک می‌کرد، آنان را نیازمندتر می‌دید. بنابراین به تأسیس یک زایشگاهی برای آنان مصمم شد. پس دست به ابتکاری جالب زد.

روزی که عده‌ای از تجار سرشناس و طراز اول ایران میهمان پدرش بودند او ناگهان وارد مجلس آنان شد و قبل از آن که پدر و برادرانش متوجه شوند و او را بیرون کنند، در بیچارگی زنان محروم نطق گیرایی ایراد کرد و خاطر نشان کرد به علت عدم وجود دارو و پزشک در جنوب شهر، زنان بسیاری در هنگام زایمان می‌میرند؛ یک زایشگاه خیریه کوچک برای آنان کافی است. وی در هنگام خروج با صدای بلند به تجار گفت: من حجت بر شما تمام کردم حال شما می‌دانید و وجدانتان. پس از نیم ساعت برادرش به سراغش وی رفت و گفت "آقایان با تو کار دارند تو پشت در بمان و به پرسش‌های آنان پاسخ بده." به هر حال کار آن روز این بانو منجر شد که تجار به لزوم احداث یک درمانگاه مجهز واقف گردیده و خرج تأسیس یک بیمارستان و یک درمانگاه را متقبل شده و آنقدر پول جمع کردند که یک بیمارستان مجهز ساخته شد.

کمی بالاتر از تقاطع خیابان ری و بزرگراه شهید محلاتی تابلوی بیمارستانی به چشم می‌خورد که بیمارستان بازرگانان (شهید اندرزگو) نام دارد و حاصل تلاش و کمک‌های مالی بی‌دریغ چندین دهه فعالیت اقتصادی و بخش خصوصی کشورمان است. تجار و خیرین گمنامی که همیشه درد مردم آن‌ها را آزرده خاطر می‌کرده و هیچگاه نسبت به نیازهای جامعه خویش بی‌تفاوت نبوده و همیشه در کنار گسترش تجارت، امور خیر را سرلوحه کارهای خویش قرار داده و در آن همراه با سایر گروه‌های اجتماعی فعال بوده‌اند.

بیمارستان بازرگانان نمونه کوچکی از فعالیت‌های عام‌المنفعه بخش خصوصی کشور است که در قبل از انقلاب تأسیس شد و اکنون اداره آن به کمیته امداد امام خمینی (ره) واگذار شده است. روی سر در این بیمارستان نوشته شده است: «طرف قرارداد بیمه‌های کمیته امداد، تامین اجتماعی و خدمات درمانی». شاید به همین دلیل است که بیمارستان «شهید اندرزگو» هر روز پذیرای مراجعان بسیاری است که دفترچه درمانی کمیته امداد را به همراه دارند. پیرمردان یا پیرزنانی که به سختی قدم برمی‌دارند؛ کسانی که از درد پا و کمر به ویلچر پناه برده‌اند و مردان و زنانی که به تنهایی یا به همراه کودکانشان آمده‌اند. با یک نگاه به اطراف می‌توانی بینی اکثریت آن‌ها دفترچه کمیته امداد را به دست دارند. مردی که پشت در اتاق مددکاری ایستاده می‌گوید: «اینجا را نداشتیم چه می‌کردیم. هزینه دوا و درمان کمرشکن است.»

توی این شهر آدم‌ها با غصه‌ها و گرفتاری‌ها عجین شده‌اند. هیچ انسانی نیست که توی زندگی اش گرفتار نشده باشد، اما هنوز زیر آسمان این شهر کسانی هستند که با وجود گرفتاری‌های خود، نیازمندان را از یاد نمی‌برند و به کسانی می‌اندیشند

اداره بیمارستان واریز می شد. بعد از واگذاری 10 ساله بیمارستان بازرگانان به وزارت بهداشتی و بهزیستی، یکی از اعضای هیات نظارت بر بیمارستان (آقای مهدی حریری)، در مورد نحوه نامطلوب اداره بیمارستان گزارش جامعی به اتاق ارائه می دهد که سبب بازپس گیری بیمارستان و واگذاری مجدد آن به اتاق می شود.

در سال 68 اتاق بازرگانی با تقبل مدیریت بیمارستان، مقدمات بازسازی آن را به اهتمام خیرین فراهم می کند و تا سال 73 خود اتاق بازرگانی، مسئول اداره بیمارستان می شود. سرانجام با کمک های مالی یکی از خیرین بزرگ خارج از کشور به نام آقای «سودآور» امر بازسازی و تجهیز بیمارستان به صورت کامل آغاز می شود، و بنابه پیشنهاد کمیته امداد امام خمینی(ره) و بانصوب متولیان بیمارستان که در آن زمان عبارت بودند از آقایان «علینقی سید خاموشی، علاء میرمحمد صادقی، اسدالله عسگرولادی، مهدی حریری، محمد علی نوید» مدیریت بیمارستان- به شرط اداره صحیح و اصولی و نظارت بر اداره آن، از سال 73 طی یک دوره 15 ساله به کمیته امداد امام خمینی(ره) واگذار می شود.

بیمارستان بازرگانان، پس از بازسازی گسترده، به عنوان یک بیمارستان عمومی 175 تختخوابی با مجوز بهره برداری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی عملاً از تاریخ 14 اسفند سال 1381 مقارن با سال روز تاسیس کمیته امداد با گشایش درمانگاه تخصصی (که در آن مریضان بی بضاعت به صورت رایگان درمان می شوند که در رشته های مختلف راه اندازی می شود).

در اردیبهشت 1382 نیز بخش های مختلف بیمارستان شامل: اورژانس، داخلی مردان و زنان، جراحی مردان، و زنان، زنان و زایمان، اتاق عمل، ICU، و CCU و نوزادان آغاز به کار می کند؛ و در حال حاضر این بیمارستان تحت مدیریت و نظارت کمیته امداد امام خمینی(ره) قرار دارد.

بیمارستان بازرگانان (شهید اندرزگو) دارای 95 تخت فعال است که ظرفیت و مجوز توسعه تا 175 تخت بستری دارد، و در حال حاضر به طور میانگین به 7000 بیمار بستری و 120.000 بیمار سرپایی خدمات تخصصی ارائه می دهد.

این است قصه بیمارستان بازرگانان، مکانی که سالیان سال پذیرای مردم بیمار و نیازمند جامعه بوده است؛ شاهد غم ها و شادی هایشان و امید برای آرامش دردهایشان تا به یاد آورند هنوز انسان هایی وجود دارند که خود را جدا از درد ورنج ملت خود نمی دانند و در کنار گسترش فعالیت های اقتصادی به فکر رفاه مردم کشورشان بوده و هستند.

گردآوری: فاطمه اسماعیلی

در مجله اتاق بازرگانی شماره 43- سال 27-شنبه دیمه 1335 آمده است «در سال 1325 اتاق بازرگانی با موافقت بنگاه خیریه بازرگانان تصمیم گرفت یک بیمارستان بزرگ و کاملاً مجهز در تهران بنا و دائر کند. لذا محل مناسبی را در خیابان ری به این موسسه عام المنفعه داد و ساختمان بیمارستان و درمانگاه کاملی را شروع کرد و به اتمام رسانید. اکنون بیمارستانی با کلیه وسائل فنی مجهز و ظرفیت 200 تختخواب را دارد و آماده به کار می باشد. بودجه سالیانه بیمارستان و درمانگاه آن قریب پنج میلیون ریال است که از محل اعانات بازرگانان که در موقع فروش بروات و قه طلبها به بانکها می پردازند، تامین می گردد و از هفت سال پیش تا حال درمانگاه بیمارستان مزبور به ضمیمه یک بخش پانسمان و تزریق با چهار پزشک و یک داروخانه در تمام مدت روز دایر و مرتباً بیماران بی بضاعت جنوب شهر را مجاناً معاینه و با داروهای رایگان معالجه می نمایند. تعداد متوسط بیمارانی که به درمانگاه مراجعه می نمایند بیش از روزی 250 نفر می باشد.»

بیمارستان بازرگانان به وکالت آقایان غلامحسین کاشف و دکتر محمود کیهان به وکالت و نمایندگی اتاق بازرگانی تهران، مورخ 28 دیمه سال 1329 شمسی، با مساحت 11500 متر مربع و زیر بنایی به مساحت 16992 با تمام ساختمان های احداث گردیده و به تمام وسایل پزشکی مجهز شده و وقف شد و در اختیار مریضان بی بضاعت قرار گرفت. زمین این بیمارستان از شهرداری خریداری شد، که در وقف نامه آن اشاره شده است که 10 تختخواب همیشگی مجانی برای مستمندانی که به وسیله شهرداری تهران معرفی می شوند اختصاص یابد که مجاناً معالجه گردند. اداره بیمارستان بازرگانان به عهده پنج نفر نماینده اتاق بازرگانی به شرح زیر بود: جناب آقایان عبدالحسین نیک پور، آقای محمد رضا فاطمی، محمد رضا خرازی، احمد تهرانی و عبدالله مقدم. تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی خود اتاق بازرگانی به کمک این پنج نفر اداره بیمارستان را بر عهده داشت. در کنار بیمارستان، درمانگاهی قراردادی داشت که به طور رایگان مردم را درمان می کرد، و دارو نیز به صورت رایگان به مردم ارائه می گردید.

بیمارستان بازرگانان پس از پیروزی انقلاب اسلامی بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، هیات وزیران دولت موقت جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ 25 تیر سال 1358 بنا به پیشنهاد شماره 2957 مورخ 3 تیر سال 1358 وزارت بهداشتی و بهزیستی تصویب نمود که بیمارستان بازرگانان با کلیه پرسنل بودجه، ساختمان و وسائل مربوطه و غیره، به وزارت بهداشتی و بهزیستی واگذار گردد. که البته هیاتی نیز مسئول نظارت بر اداره این بیمارستان شد. از بودجه اتاق سالیانه مبلغ زیادی به وزارت بهداشتی برای کمک به